

Üniversite Lisans Öğrencilerinde Akademik Başarı ve Sosyal Beceri İlişkisi: Ön Çalışma

The Relationship between Academic Achievement and Social Skills in University Undergraduate Students: Preliminary Study

ÖZET

Literatürde ilk ve orta eğitim kademesi öğrencilerinde akademik başarı ve sosyal beceri arasında ilişki olduğu bildirilmektedir. Ayrıca düşük akademik performans gösteren ya da öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin büyük çoğunluğu, öğrenme yeteneklerini engelleyen sosyal beceri zorlukları taşımaktadırlar. Bu çalışmada dört yıllık lisans öğrenimi gören üniversite öğrencilerinde akademik başarı ve sosyal beceri arası ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya, dört yıllık lisans programlarında öğrenim gören 18-51 yaşları arasında (ort. = 22,65; s = 4,04) 568 kadın (%56,3), 440 erkek (%43,7)) toplam 1008 öğrenci katılmıştır. Çalışmada öğrencilerin uygulamanın yapıldığı döneme kadar olan genel akademik başarı not ortalaması alınmış ve A Sosyal Beceri Ölçeği-80 uygulanmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin genel akademik başarı notu ile sosyal beceri düzeyleri arasında $r = 0,08$ ($p < 0,01$) korelasyon katsayısı bulunmuştur. Genel akademik başarı notu açısından değişik düzeyler kullanılarak öğrenciler alt ve üst gruplar olarak ikiye ayrılmış ve ikili lojistik regresyon analizi kullanılarak bu gruplar yordanmıştır. Lojistik regresyon analizi sonuçlarında da genel akademik başarı notu açısından alt ve üst grupların yordanmasında sosyal becerinin katkı sağlamadığı görülmüştür. Sonuçlar ilgili literatür doğrultusunda tartışılmış ve gelecekteki araştırmalar için öneriler belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademik başarı, Sosyal beceri, Üniversite öğrencileri.

ABSTRACT

It is reported in the literature that there is a relationship between academic achievement and social skills in primary and secondary education students. Additionally, the majority of students with low academic performance or learning disabilities have social skills difficulties that hinder their ability to learn. In this study, it is aimed to examine the relationship between academic achievement and social skills in university students who have a four-year undergraduate education. A total of 1008 students (M = 22.65; s = 4.04) (568 female (56.3%), 440 male (43.7%)) between the ages of 18-51 studying in four-year undergraduate programs were participated in the study. In the study, the general academic achievement grade point average of the students until the application period was taken and A Social Skills Scale-80 was applied. As a result, a correlation coefficient of $r = 0.08$ ($p < 0.01$) was found between the students' general academic achievement grade and their social skill levels. Students were divided into lower and upper groups by using different levels in terms of general academic achievement score, and these groups were predicted using binary logistic regression analysis. In the logistic regression analysis results, it was seen that social skills did not contribute to the prediction of the lower and upper groups in terms of general academic achievement. The results are discussed with the relevant literature and directions for future research are suggested.

Keywords: Academic achievement, Social skills, Undergraduate students.

GİRİŞ

Üniversite öğreniminde edinilen teorik bilgiler, iş yaşamında ortaya konulan mesleki / profesyonel becerileri etkilemesi açısından iş performansını belirleyen temel faktörler arasında yer almaktadır. Ancak, meslek alanına ilişkin teorik bilgi, öğrenci olmaktan çalışan olmaya geçiş sürecinde tek başına yeterli olmamaktadır (Mendo-Lázaro ve ark., 2018). Özellikle teknolojik gelişmeyle birlikte pek çok meslek alanında çalışma ortamları yapısal olarak değişirken hem geleneksel hem de sanal iş ortamlarında farklı bölümler, disiplinler ve kültürlerarası çalışmalar daha önemli hale gelmektedir (Clokie ve Fourie, 2016; Pham, 2022; Rasul, Abd Rauf ve Nor, 2014). Bu bağlamda iş birliği, iletişim becerileri, problem çözme becerileri, grup çalışması gibi sosyal beceri bileşenlerinin, dolayısıyla sosyal becerilerin önemi de artmaktadır (Cheruvellil ve ark., 2014; Mitchell, Skinner ve White, 2010; Nealy, 2005). Bu nedenle istihdam edilebilirlik açısından bilişsel becerilerin yanı sıra sosyal becerilerin de özellikle iş görüşmesi sürecinde rol oynadığı ve iş verenlerin önem verdiği bir özellik olarak öne çıktığı görülmektedir (Nisha ve Rajasekaran, 2018; Piopiunik, Schwerdt, Simon ve Woessmann, 2020; Robles, 2012; Sharma, 2018). Diğer yandan belirtilen nedenle teknik olmayan beceri (soft skills)

Arkun Tatar¹
Didem Ayhan²

How to Cite This Article

Tatar, A. & Ayhan, D. (2023). "Üniversite Lisans Öğrencilerinde Akademik Başarı ve Sosyal Beceri İlişkisi: Ön Çalışma", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 9(78): 5428-5434. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/smryj.73964>

Arrival: 01 November 2023
Published: 25 December 2023

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Doç. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Manisa, Türkiye

² Doç. Dr., Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği ABD, Bandırma, Türkiye

eğitimlerinin üniversite öğretim programlarına eklenmesi dahi önerilmektedir (Andrews ve Higson, 2008; Clokie ve Fourie, 2016; Mitchell, Skinner ve White, 2010; Sharma, 2018).

Öğrencilerin sosyal becerileri, çevrelerindeki kişilerle olumlu etkileşimleri teşvik eden önemli bir dizi özel öğrenilmiş davranış olarak tanımlanırken (Gustavsen, 2017), olumlu sosyal davranışlar da akademik başarıyla pozitif yönlü olarak ilişkilidir (Carlo, ve ark. 2018). Diğer yandan farklı türlerde sosyal beceri eksiklikleri vardır ve bu eksiklikler, sosyal davranış edinme veya gerçekleştirme sorunları olarak tanımlanmaktadır (Gustavsen, 2017). Sadece öğrenciye yönelik bireysel sosyal beceri eğitimi, belirli bir sosyal beceriyi öğrenmesi gereken öğrenciye olumsuz davranışı değiştirme fırsatı vererek, tüm sınıfa yönelik sosyal beceri eğitimi ise uyum sorunu yaşayanların sosyal kabulünü artırmaya yardımcı olarak öğrencilere tüm eğitim, öğretim seviyelerinde fayda sağlamaktadır (Albrecht ve ark., 2015). Öğrencilerin sosyal beceri eğitimi almasının, öğrencilerin akranları, öğretmenleri ve ebeveynleriyle kaliteli ilişkiler oluşması, saldırgan davranış riskini azalması, şiddeti azalması, problem çözme becerilerini artırması, arkadaşlık kurma becerilerini geliştirmesi ve olumlu okul iklimi oluşturulması gibi olumlu sonuçlara neden olacak şekilde farklılık yarattığı görülmektedir (Bej, 2016).

Genel olarak sosyal beceri eksiklikleri, iki temel türe ayrılmıştır. Sosyal davranış edinme eksiklikleri, öğrencinin hedeflenen sosyal beceriyi nasıl gerçekleştireceğini bilmemesini, sosyal davranış gerçekleştirme eksiklikleri ya da sorunları ise uygun şekilde sergilemede nasıl performans gösterileceğini bilmemeyi içermektedir (Gresham ve ark., 2010). Buna karşın düşük akademik performans gösteren ya da öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin büyük çoğunluğu, öğrenme yeteneklerini engelleyen sosyal beceri zorlukları taşımaktadırlar (Beauchemin, Hutchins ve Patterson, 2008; Gresham ve Elliott, 1989; Zach, Yazdi-Ugav ve Zeev, 2016). Akademik ortamda davranış sorunları sergileyen ya da risk altında olan öğrenciler tanımlandığında bu öğrencilerin de sosyal beceri eksiklikleri gösterdikleri görülmektedir (Albrecht ve ark., 2015). Bu nedenle akademik başarı ile sosyal beceri ilişkisi çerçevesinde, iyi gelişmiş sosyal becerilere sahip öğrencilerin uygun şekilde olumlu etkileşimler başlattıkları, akranları ile daha kaliteli iletişim kurdukları, bu etkileşimler yoluyla öğrenmeyi kolaylaştırdıkları ve akademik yaşamlarında daha başarılı oldukları ortaya konulmaktadır (Cheung ve ark., 2017; Gresham ve ark., 2010; Montroy ve ark., 2014). Ayrıca akademik ortamda, öğrencilerin (sosyal ve kişisel) davranışsal çıktılarının sadece akranları ve öğretmenleriyle etkileşimlerinden kaynaklanması nedeniyle sosyal beceriler de yalnızca bu etkileşimleri çerçevesinde incelenebilmektedir (Gustavsen, 2017; Wentzel, 2015).

Bu çalışmada yukarıdan belirtilenler doğrultusunda (dört yıllık) lisans öğrenimi gören üniversite öğrencilerde akademik başarı, sosyal beceri arası ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın (çalışma yönteminin), hem üniversitelerin lisans programlarında akademik başarı göstergesi olarak alınan sınav ve not verme sisteminin (öğrencilerin) sosyal beceri düzeyinden etkilenip etkilenmediği konusunda hem de üniversitelerin dört yıllık programlarında akademik başarı değerlendirme sisteminin objektifliği konusunda bilgi vermesi hedeflenmiştir.

YÖNTEM

Katılımcılar

Çalışmaya, sadece dört yıllık lisans programlarında öğrenim gören 18-51 yaşları arasında (ort. = 22,65; s = 4,04) 568 kadın (%56,3), 440 erkek (%43,7) olmak üzere toplam 1008 öğrenci katılmıştır. Çalışmada dahil etme kriteri olarak 4 yıllık lisans programlarında öğrenim gören öğrenciler alınmış, hazırlık sınıfı, ön lisans, 5 ve 6 yıllık program ve lisans üstü öğrencileri, bu gruplarda yeterli sayıda öğrenciye ulaşma / ulaşamama zorluğu nedeniyle çalışmaya dahil edilmemiştir.

Araçlar

Çalışmada, puanlaması tek boyutlu olarak yapılan ve 24 tanesi ters yönlü olarak puanlanan, 5'li Likert tipi (Hiç Bir Zaman = 1, Her Zaman = 5) cevaplama seçenekleri içeren 80 maddeden oluşan A Sosyal Beceri Ölçeği-80 kullanılmıştır. Ölçeğin geliştirildiği çalışma grubunda Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı, kadın, erkek ve tüm grup için ayrı ayrı olarak 0,96, test-tekrar test korelasyon / güvenirlik katsayısı ise 0,70 olarak belirtilmiştir (Tatar ve ark., 2018).

Uygulama

Çalışmanın uygulaması, web tabanlı form kullanılarak çevrimiçi yolla, Türkiye genelinde 2023-2024 öğretim yılı güz döneminde yapılmıştır. Çalışma uygulama formu, dahil etme / dışlama kriterleri ve gönüllü olur formu ile başlatılmış, birkaç sosyo-demografik soru ve A Sosyal Beceri Ölçeği-80 ile devam ettirilmiştir. Öğrencilerden ayrıca uygulamanın yapıldığı döneme kadarki genel akademik not ortalamasını bildirmesi

istenmiştir. Çalışma uygulaması tek oturumda bitirilecek şekilde düzenlenmiş ve bir kişilik uygulama yaklaşık 5-6 dakikada sürmüştür. Çalışma, Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu 2023-8 03/10/2023 toplantı numarası ve karar tarihi ile etik onamı alınarak Helsinki Bildirgesine uygun olarak yürütülmüştür.

Verilerin Analizi

Çalışmada A Sosyal Beceri Ölçeği-80'nin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı, Pearson korelasyon analizi ile akademik başarı notu, sosyal beceri puanı arasındaki ilişki düzeyi, akademik başarı düzeyine göre oluşturulan grupların yordanması amacıyla da Wald İleriye Doğru yöntemiyle İkili Lojistik Regresyon Analizi yapılmıştır.

Sonuçlar

Çalışmada öncelikle öğrencilerin genel akademik not ortalamasının 4'lük ve 100'lük sistemlerde belirtilmiş olması nedeniyle tüm notlar 4'lük nota dönüştürülmüştür (YÖK, 2023). Sonra da A Sosyal Beceri Ölçeği-80'nin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve 0,95 olarak belirlenmiştir. Çalışmada daha sonra cinsiyet grupları ve tüm grup için genel akademik başarı notu için betimleyici istatistikler yapılmıştır. Çalışmaya katılan 1008 öğrencinin genel akademik başarı not ortalamasının 2,82 (s = 0,55) (2,82, 100'lük sistemde 72,46'ya karşılık gelmektedir) olduğu gözlenmiştir (Tablo 1).

Çalışmada daha sonra cinsiyet grupları, genel akademik başarı notu ($F(1, 1006) = 41,93; p < 0,001$) ve A Sosyal Beceri Ölçeği-80 toplam puanı ($F(1, 1006) = 52,72; p < 0,001$) açısından karşılaştırılmış ve erkek öğrencilerin hem genel akademik başarı notu ortalamasının hem de sosyal beceri toplam puan ortalamasının kadın öğrencilerden daha düşük olduğu görülmüştür (Tablo 1). Ayrıca öğrencilerin genel akademik başarı notu ile sosyal beceri düzeyleri arası ilişki de incelenmiş ve tüm öğrencilerde $r = 0,08$ ($p < 0,01$) korelasyon katsayısı bulunmuştur.

Tablo 1: Cinsiyet Grupları için Genel Akademik Başarı ve Sosyal Beceri Düzeyinin Betimleyici İstatistikleri ve Varyans Analizi Sonuçları

	Cinsiyet Grupları	n	ort.	s	F(1, 1006)	p
Genel Akademik Başarı Ortalaması (4'lük Sisteme Göre)	Kadın	568	2,91	0,52	41,93	0,000
	Erkek	440	2,69	0,56		
	Toplam	1008	2,82	0,55		
A-Sosyal Beceri Ölçeği-80 Toplam Puanı	Kadın	568	323,16	37,10	52,72	0,000
	Erkek	440	305,35	40,54		
	Toplam	1008	315,38	39,62		

Çalışmaya katılan öğrencilerin genel akademik başarı not ortalaması (ort. = 2,82; s = 0,55) (Tablo 1) kullanılarak ortalamanın altında ve üzerinde yer alanlar olarak öğrenciler iki gruba ayrılmıştır. Sonra da bu iki grubun yordanması amacıyla Wald İleriye Doğru yöntemiyle İkili Lojistik Regresyon Analizi yapılmıştır. Yaş ve sosyal beceri puanı nicel sürekli, cinsiyet grupları ve ekonomik durum değişkeni kategorik bağımsız değişkenler olarak analize dahil edilmiştir. Akademik başarı düzeyi, ortalamanın altında ve üzerinde olan grupların yordanması için sıfır hipotezini değerlendiren Hosmer ve Lemeshow testinde model uyumu gözlenmiştir (χ^2 HL (8) = 14,59; $p > 0,05$). Nagelkerke sözde R^2 değeri, bu modelin toplam varyansın %3,7'sini açıkladığını göstermiştir. Ele alınan değişkenlerle şans eseri doğru sınıflandırmanın orantılı yüzdesi (%55,4) üzerinde %2,5'lik bir artışla genel isabet oranı %57,9 olarak hesaplanmıştır (Tablo 2). Wald testi sonucu, cinsiyet, yaş ve gelirin modelde yer almasına karşın bağımsız değişken olarak sosyal beceri toplam puanının, akademik başarı not ortalamasının altında ya da üzerinde yer almanın istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı olmadığını göstermiştir.

Çalışmada daha sonra kesme noktası, akademik başarı açısından daha düşük bir düzey olarak 100'lük not sisteminde 60 alınmıştır (bu çalışma katılımcılarının ortalaması 100'lük not sisteminde 72,46'dır). Sonra da 60 puanının karşılığı 2,28 ve altı ile 2,29 ve üzeri olarak iki grup oluşturulmuştur. Bu iki grubun yordanması amacıyla Wald İleriye Doğru yöntemiyle İkili Lojistik Regresyon Analizi tekrarlanmıştır. Yine yaş ve sosyal beceri puanı nicel sürekli, cinsiyet grupları ve ekonomik durum değişkeni kategorik bağımsız değişkenler olarak analize dahil edilmiştir. Akademik başarı düzeyi 2,28 ve altı ile 2,29 ve üzeri olan grupların yordanması için sıfır hipotezini değerlendiren Hosmer ve Lemeshow testi model uyumunu (χ^2 HL (7) = 4,94; $p > 0,05$), Nagelkerke sözde R^2 değeri de bu modelin toplam varyansın %2,9'unu açıkladığını göstermiştir. Ele alınan değişkenlerle şans eseri doğru sınıflandırmanın orantılı yüzdesi (%84,5) üzerinde bir artış sağlanamamış (%0,000) ve genel isabet oranında değişiklik olmamıştır (Tablo 2). Wald testi sonucuna göre cinsiyet ve yaş modelde yer almış, ancak gelir ve sosyal beceri toplam puanı, belirlenen akademik başarı not ortalamasının altında ya da üzerinde yer almanın istatistiksel olarak anlamlı yordayıcısı olarak etki göstermemiştir.

Tablo 2: Genel Akademik Başarı Gruplarının Yordanması için İkili Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Genel Akademik Başarı Grupları	χ^2	HL	sd	p	Nagelkerke Sözd R ²	Genel İsbet Oranında Sağlanan Artış
Not ortalaması 2,82 ve altı - 2,83 ve üzeri (100'lük sistemde 72,46 ve altı - 72,47 ve üzeri)	14,59	8	0,07		0,037	0,025
Not ortalaması 2,28 ve altı - 2,29 ve üzeri (100'lük sistemde 60 ve altı - 61 ve üzeri)	4,94	7	0,67		0,029	0,000

Çalışmada, alternatif bir analiz ve değerlendirme yöntemi olarak akademik başarı açısından 60'dan daha düşük bir düzeyde kesme noktası olarak 100'lük not sisteminde 50 puan karşılığı olarak 1,85 ve altı ile 1,86 ve üzeri olarak iki grup oluşturulmak istenmiş ancak 1,85 ve altını oluşturan (genel olarak başarısız öğrenciler) gruptaki kişi sayısının az oluşu nedeniyle ikili lojistik regresyon analizi yapılamamıştır.

TARTIŞMA

Okul ortamı, başarı, bilişsel / akademik ve sosyal beceriler gibi bazı konularda yetkin performans gerektirmektedir (Wentzel, 2015). Sosyal beceriler, öğrencilerin okul ortamı gibi belirli sosyal durumlarda gerçekleştirdikleri gerçek davranışları kapsamaktadır (Gresham ve ark., 2010) ve sosyal bilişsel yetenekle ilişkili görünmektedir (Sasson ve ark., 2019). Öğrencilerin, okul ortamında ve günlük yaşamlarında başarılı ve mutlu olmaları için ihtiyaç duydukları önemli becerilerden bir sosyal becerilerdir. Ancak sosyal becerilerin akademik başarı üzerindeki etkisinde cinsiyet farklılıkları görülmemektedir (Cheung ve ark., 2017; Gustavsen, 2017). Diğer yandan sosyal beceriler, özellikle öğretmen tarafından derecelendirildiğinde (ders / konuya göre farklılık gösterse de) öğrencilerin akademik başarıları ile önemli düzeyde ilişkilidir (Gustavsen, 2017). Diğer bir ifadeyle sosyal beceriler, akademik başarıya ve öğrenciler için öğrenme çıktılarında katkıda bulunmaktadır (Cheung ve ark., 2017). Literatürde yer alan bütün bu bilgilere karşın üniversite ve akademik ortam, ilk ve orta eğitim kademelerindeki eğitim ortamından farklılık göstermektedir. Özellikle sınav ve değerlendirme sistemi açısından üniversitelerde daha objektif bir yöntemin izlendiği görülmektedir. Ancak yine de bazı öğretim programlarında “açık uçlu soru” ve “klasik sınav” biçimi gibi görece subjektif değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır. Özellikle bazı sosyal bilim programlarında (örn. iletişim, halkla ilişkiler, felsefe, filolojiler, tarih) bu tür değerlendirme teknikleri daha fazla kullanılmaktadır. Bütün bu belirtilenlerden dolayı bu çalışmada, dört yıllık lisans programlarında akademik başarıya yansıyan (ve ilişkili görünen) bir sosyal beceri etkisinin görülüp görülmediğinin incelenmesi düşünülmüştür.

Nedenleri tam olarak ortaya konulmasa da gelişmiş batı tarzı eğitim sistemine sahip ülkelerde cinsiyet grupları arasında zeka farklılığı olmamasına karşın kız öğrencilerin erkek öğrencilerden akademik başarı göstergesi olarak daha yüksek not ortalamasına sahip oldukları görülmektedir (Duckworth ve Seligman, 2006; Legewie ve DiPrete, 2012; Spinath ve ark., 2014). Bu çalışmada da aynı doğrultuda kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek akademik başarıya sahip olduğunu bulunmuştur. Diğer taraftan ilk ve orta eğitim kademelerinde boyamsal yürütülen araştırma sonuçları öğretmenlerin kızları erkeklerden daha iyi sosyal becerilere sahip olarak değerlendirme eğilimi gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca öğretmenlerin akademik başarı değerlendirmesi, yalnızca öğrencilerin akademik bilgi düzeylerine değil, aynı zamanda sosyal becerilerine de dayalı gibi görünmektedir (Chen ve ark., 2010; Gresham, 2016; Gustavsen, 2017; Jennings ve DiPrete, 2010; Konold ve ark., 2010; Montroy ve ark., 2014). Bu çalışma sonuçları ise üniversitelerin dört yıllık lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin akademik başarıları ile sosyal becerileri arasında ilişki olmadığını göstermektedir. Evrensel nitelikte değerlendirilebilecek, kültürden arınık genel sosyal becerilerin, öğrencilere tüm eğitim, öğretim seviyelerde fayda sağladığı (Albrecht ve ark., 2015) tezine karşın, bu çalışmada olası ölçme hataları da dikkate alındığında istatistiksel değerlendirmeler, akademik başarı, sosyal becerileri ilişkisine işaret etmemektedir.

Bu çalışmada net bir şekilde elde edilen sonuçlar, ilk ve orta eğitim kademelerinde gözlenen akademik başarı, sosyal beceri ilişkisinin üniversitelerin dört yıllık lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerde yakalanmadığını ortaya koymaktadır. Buna karşın önceki çalışma sonuçlarıyla uyumlu olarak elde edilen akademik başarı düzeyi açısından kadın-erkek öğrenciler arasında gözlenen farklılık ise öz bildirim yoluyla alınan akademik başarı ve sosyal beceri ölçümlerinde sorun olmadığını kanıtı niteliğindedir. Bu doğrultuda üniversitelerin dört yıllık lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerde gözlenemeyen akademik başarı, sosyal becerileri ilişkisinin olası iki nedeni var gibi görünmektedir. Birincisi, bu lisans programlarındaki akademik performans ölçümlerinin objektif yapıldığı ve öğrencilerin kişilik özelliklerinin ve bu bağlamda gözlenen bireysel farklılıklarının (akademik personel tarafından) akademik performans değerlendirmesine yansıtılmadığıdır. Diğer olası neden ise farklı öğretim programlarında gözlenebilecek akademik başarı, sosyal beceri ilişkisinin, öğrencilerin öğrenim gördükleri lisans programları dikkate alınmadan karma yolla alınması nedeniyle yakalanamamış olmasıdır. Çünkü bu araştırma tasarımıyla elde edilen en önemli bulgu, üniversitelerin lisans programlarında yürütülecek benzer araştırmalarda, çalışma alanı (sosyal, fen, sağlık vb.)

ve program türlerinin (Halkla İlişkiler ve Tanıtım, Tiyatro, Sosyoloji, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Matematik, Kimya vb.) ayrı ayrı dikkate alınması gerektiğidir.

Bu çalışma ve sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde çalışma tasarımında gözlenen bazı eksiklikler ve sınırlılıklar bu çalışmayı bir ön çalışma niteliğinde değerlendirmeyi gerektirmektedir. Bunlardan birincisi öz bildirim yoluyla alınan akademik başarı ve sosyal beceri ölçümlerinde genel olarak sorun gözlenirse de daha az hataya yer vermek açısından akademik başarı genel not ortalamalarının öz bildirim yoluyla değil de üniversitelerin “öğrenci işleri” birimlerinden temin edilmesinin önemidir. Çalışmadaki diğer bir sınırlılık, daha önce de belirtildiği gibi öğrencilerin çalışma alanlarının, bağlı oldukları fakülteleri ile ve öğrenim gördükleri lisans programları ile ayrı ayrı belirlenmesine duyulan ihtiyaçtır. Bu yolla hem alanlar hem de lisans programları arasında olası beklenen yönde farklılıklar olup olmadığı test edilmesi de olanaklı olabilecektir. Çalışmada gözlenen üçüncü sınırlılık ise cinsiyet farklılıkları dikkate alınmış olsa da öz-düzenleme ve öz-disiplin gibi cinsiyet gruplarında farklılığı gözlenen kişilik özelliklerinin (Duckworth ve Seligman, 2006; Montroy ve ark., 2014; Spinath ve ark., 2014) sosyal beceri ve akademik performansla olası etkilerinin kontrol altında tutulmamış olmasıdır. Son olarak gözlenen sınırlılık ise öğrencilerin içinde bulunduğu sosyo-fiziksel çevre olarak üniversite / fakülte / bölüm ikliminin dikkate alınmamış olmasıdır. Akademik yaşamının kalitesine işaret eden okul (üniversite) iklimi, öğrencilerin akademik performansına ve sosyal becerilerine etki eden bir faktör olarak kabul edildiğinde (Brand ve ark., 2003; In ve ark., 2019; Santos ve ark., 2021) benzer çalışma tasarımında yer verilmesi gerekli görülen diğer bir değişken olmaktadır.

Yukarıda çalışmanın sınırlılıkları olarak sunulan kişilik özelliklerinin, diğer bağımsız, karıştırıcı ya da aracı değişkenlerin sonraki çalışmalarda dikkate alınması ya da çalışmaya dahil edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu nedenden dolayı da genel olarak değerlendirildiğinde, bu çalışma sonuçları, çalışmayı bir ön çalışma olarak ele almayı zorunluluk haline getirmektedir. Böylece belirtilen sınırlılıkların dikkate alındığı daha sofistike tasarlanmış bir araştırmanın üniversite öğrencilerinde akademik performans, sosyal beceri arası ilişkinin anlaşılmasına daha fazla katkı sağlayacağı izlenmektedir.

KAYNAKÇA

- Albrecht, S. F., Mathur, S. R., Jones, R. E., & Alazemi, S. (2015). A school-wide three-tiered program of social skills intervention: results of a three-year cohort study. *Education and Treatment of Children*, 565-586.
- Andrews, J., & Higson, H. (2008). Graduate employability, ‘soft skills’ versus ‘hard’ business knowledge: A European study. *Higher education in Europe*, 33(4), 411-422.
- Beauchemin, J., Hutchins, T. L., & Patterson, F. (2008). Mindfulness meditation may lessen anxiety, promote social skills, and improve academic performance among adolescents with learning disabilities. *Complementary Health Practice Review*, 13(1), 34-45.
- Bej, M. (2016). Social skills and programs of positive discipline in school environment-a literature review. *Mediterranean journal of Social Sciences*, 7(2 S1), 84-87.
- Brand, S., Felner, R., Shim, M., Seitsinger, A., & Dumas, T. (2003). Middle school improvement and reform: Development and validation of a school-level assessment of climate, cultural pluralism, and school safety. *Journal of Educational Psychology*, 95(3), 570-588.
- Carlo, G., White, R. M., Streit, C., Knight, G. P., & Zeiders, K. H. (2018). Longitudinal relations among parenting styles, prosocial behaviors, and academic outcomes in US Mexican adolescents. *Child Development*, 89(2), 577-592.
- Chen, X., Huang, X., Chang, L., Wang, L., & Li, D. (2010). Aggression, social competence, and academic achievement in Chinese children: A 5-year longitudinal study. *Development and Psychopathology*, 22(3), 583-592.
- Cheruvilil, K. S., Soranno, P. A., Weathers, K. C., Hanson, P. C., Goring, S. J., Filstrup, C. T., & Read, E. K. (2014). Creating and maintaining high-performing collaborative research teams: the importance of diversity and interpersonal skills. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 12(1), 31-38.
- Cheung, P. P., Siu, A. M., & Brown, T. (2017). Measuring social skills of children and adolescents in a Chinese population: Preliminary evidence on the reliability and validity of the translated Chinese version of the Social Skills Improvement System-Rating Scales (SSIS-RS-C). *Research in Developmental Disabilities*, 60, 187-197.
- Clokier, T. L., & Fourie, E. (2016). Graduate employability and communication competence: Are undergraduates taught relevant skills?. *Business and Professional Communication Quarterly*, 79(4), 442-463.

- Duckworth, A. L., & Seligman, M. E. P. (2006). Self-discipline gives girls the edge: Gender in self-discipline, grades, and achievement test scores. *Journal of Educational Psychology*, 98(1), 198-208.
- Gresham, F. M. (2016). Social skills assessment and intervention for children and youth. *Cambridge Journal of Education*, 46(3), 319-332.
- Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1989). Social skills deficits as a primary learning disability. *Journal of Learning Disabilities*, 22(2), 120-124.
- Gresham, F. M., Elliott, S. N., & Kettler, R. J. (2010). Base rates of social skills acquisition/performance deficits, strengths, and problem behaviors: An analysis of the Social Skills Improvement System-Rating Scales. *Psychological Assessment*, 22(4), 809-815.
- Gustavsen, A. M. (2017). Longitudinal relationship between social skills and academic achievement in a gender perspective. *Cogent Education*, 4(1), 1411035.
- In, H., Kim, H., & Carney, J. V. (2019). The relation of social skills and school climate of diversity to children's life satisfaction: The mediating role of school connectedness. *Psychology in the Schools*, 56(6), 1023-1036.
- Jennings, J. L., & DiPrete, T. A. (2010). Teacher effects on social and behavioral skills in early elementary school. *Sociology of Education*, 83(2), 135-159.
- Konold, T. R., Jamison, K. R., Stanton-Chapman, T. L., & Rimm-Kaufman, S. E. (2010). Relationships among informant based measures of social skills and student achievement: A longitudinal examination of differential effects by sex. *Applied Developmental Science*, 14(1), 18-34.
- Legewie, J., & DiPrete, T. A. (2012). School context and the gender gap in educational achievement. *American Sociological Review*, 77(3), 463-485.
- Mendo-Lázaro, S., León-del-Barco, B., Felipe-Castaño, E., Polo-del-Río, M. I., & Iglesias-Gallego, D. (2018). Cooperative team learning and the development of social skills in higher education: the variables involved. *Frontiers in Psychology*, 9(1536), 1-11.
- Mitchell, G. W., Skinner, L. B., & White, B. J. (2010). Essential soft skills for success in the twenty-first century workforce as perceived by business educators. *Delta Pi Epsilon Journal*, 52(1), 43-53.
- Montroy, J. J., Bowles, R. P., Skibbe, L. E., & Foster, T. D. (2014). Social skills and problem behaviors as mediators of the relationship between behavioral self-regulation and academic achievement. *Early Childhood Research Quarterly*, 29(3), 298-309.
- Nisha, S. M., & Rajasekaran, V. (2018). Employability skills: A review. *IUP Journal of Soft Skills*, 12(1), 29-37.
- Pham, T. (2022). Communication competencies and international graduates' employability outcomes: Strategies to navigate the host labour market. *Journal of International Migration and Integration*, 23(2), 733-749.
- Piopiunik, M., Schwerdt, G., Simon, L., & Woessmann, L. (2020). Skills, signals, and employability: An experimental investigation. *European Economic Review*, 123, 103374.
- Rasul, M. S., Abd Rauf, R. A., & Nor, A. R. M. (2014). Future employability skills sets for manufacturing industries. *International Education Studies*, 7(10), 138-144.
- Robles, M. M. (2012). Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business Communication Quarterly*, 75(4), 453-465.
- Santos, G. G. dos B.; Soares, A. B. & Bastos, R. V. S. (2021). Effects of social skills training on school climate. *Psicologia: Teoria e Prática*, 23(2), 1-22.
- Sasson, N. J., Morrison, K. E., Kelsven, S., & Pinkham, A. E. (2020). Social cognition as a predictor of functional and social skills in autistic adults without intellectual disability. *Autism Research*, 13(2), 259-270.
- Sharma, V. (2018). Soft skills: An employability enabler. *IUP Journal of Soft Skills*, 12(2), 25-32.
- Spinath, B., Eckert, C., & Steinmayr, R. (2014). Gender differences in school success: What are the roles of students' intelligence, personality and motivation? *Educational Research*, 56(2), 230-243.

- Tatar, A., Özdemir, H., Haşlak, F. D., Atsızelti, Ş., Özüdoğru, M. T., Çavuşoğlu, F., Çelikbaş, B., Uysal, A. R., Toklu, N., Uyğur, G., Astar, M., & Saltukoğlu, G. (2018). Yetişkinler için A Sosyal Beceri Ölçeği'nin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(68), 69-88.
- Wentzel, K. R. (2015). Socialization in school settings. In J. E. Grusec & P. D. Hastings (Eds.), *Handbook of socialization: Theory and research* (2nd ed., pp. 251-275). Guilford Publications.
- YÖK, Yüksek Öğretim Kurulu (2023). <https://oyp.yok.gov.tr/Documents/Anasayfa/4lukSistem.pdf>.
- Zach, S., Yazdi-Ugav, O., & Zeev, A. (2016). Academic achievements, behavioral problems, and loneliness as predictors of social skills among students with and without learning disorders. *School Psychology International*, 37(4), 378-396.